

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.28.2024
Warszawa, 15 marca 2024 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone na 5. posiedzeniu Senatu w dniu 24 stycznia 2024 r. przez senatorów Włodzimierza Bernackiego, Marka Komorowskiego, Jana Hamerskiego, Alicję Zajęc, Wiktora Durlaka, Zdzisława Pupę, Józefa Jodłowskiego, Stanisława Karczewskiego, Andrzeja Kalatę, Kazimierza Wiatra, Wojciecha Skurkiewicza, Jerzego Chróścikowskiego, Stanisława Gogacza, Grzegorza Biereckiego, Janinę Sagatowską, Krzysztofa Bieńkowskiego, Marka Pęka, Ryszarda Majera, Jarosława Rusieckiego, Rafała Ambrozika, Roberta Mamątową, Wiesława Dobkowskiego, Waldemara Krasę, Krzysztofa Słonia, Michała Seweryńskiego, Grzegorza Czeleja, Leszka Galembę, Aleksandra Szweda i Macieja Górskiego, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

W dniu 12 stycznia 2024 roku Prokurator Generalny Pan prof. Adam Bodnar w czasie spotkania z Panem prokuratorem Dariuszem Barskim wręczył mu dokument stwierdzający, że przywrócenie go do służby czynnej w dniu 16 lutego 2022 przez poprzedniego Prokuratora Generalnego Pana Zbigniewa Ziobro, zostało dokonane z naruszeniem obowiązujących przepisów i nie wywołało skutków prawnych. Zastosowano bowiem przepis ustawy, który już nie obowiązywał.

Według obowiązującego prawa prokuratorzy mogą znajdować się w dwóch stanach służby – służbie czynnej lub w stanie spoczynku. Prokurator w służbie czynnej może być powoływany na wszelkie odpowiednie funkcje, zobowiązany jest do aktywnego świadczenia w ramach wykonywanych zadań, w zamian otrzymuje 100% uposażenia oraz katalog dodatków przewidzianych przepisami powszechnie obowiązującymi. Natomiast prokurator w stanie spoczynku nie wykonuje już żadnych zadań, nie może pełnić funkcji w jednostkach prokuratury, jednakże otrzymuje uposażenie, co do zasady nie mniejsze niż 75% uposażenia w stanie czynnym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, osoba które pozostaje w stanie spoczynku nie ma możliwości bycia prokuratorem w Prokuraturze Krajowej, a także samym Prokuratorem Krajowym. Aby być Prokuratorem Krajowym, trzeba pozostawać w służbie czynnej.

Dokonana wewnętrznie w Ministerstwie Sprawiedliwości analiza stanu faktycznego i prawnego, a także pozyskane przez Ministerstwo Sprawiedliwości zewnętrzne opinie prawne od uznanych ekspertów i autorytetów prawniczych, tj. prof. Anny Rakowskiej (Katedra Prawa Konstytucyjnego, Uniwersytet Łódzki), prof. Sławomira Patyry (Katedra Prawa Konstytucyjnego, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) oraz prof. Grzegorza Kucy (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Jagielloński), wskazują jednoznacznie, że działania podjęte przez Pana Ministra Zbigniewa Ziobrę w dniu 16 lutego 2022 roku, poprzedzone wnioskiem z tego samego dnia Pana prokuratora Dariusza Barskiego, zostały dokonane bez należytej podstawy prawnej i nie wywołują skutków.

Przeprowadzona analiza przepisów prawa oraz ich wykładni dokonana w oparciu o dostępne reguły interpretacyjne wskazała w sposób jednoznaczny, że przywrócenie Pana prokuratora Dariusza Barskiego do czynnej służby w dniu 16 lutego 2022 roku przez Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobro zostało dokonane z naruszeniem obowiązujących przepisów, to jest przez zastosowanie przepisów ustawy, które już nie obowiązywały (czyli ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Przepisy wprowadzające – Prawo o prokuraturze). Działanie Zbigniewa Ziobro zatem nie wywołało skutków prawnych, to jest faktycznie nie przywracało Pana Dariusza Barskiego do służby czynnej. Przywołany jako podstawa prawna przepis art. 47 § 1 i 2 PWPoP posiadał bowiem charakter incydentalny, czasowy i był zawarty w ustawie wprowadzającej nowe przepisy o prokuraturze. Przepis ten w istocie pozwalał na skorzystanie z jego dobrodziejstw jedynie w okresie dwóch miesięcy od jego wejścia w życie w 2016 roku, precyzyjnie wyłącznie w okresie od 4 marca 2016 do 4 maja 2016 roku. Dlatego też nie sposób uznać skuteczności decyzji Prokuratora Generalnego podjętej w trybie wspomnianego przepisu w dniu 16 lutego 2022 roku, a zatem po upływie blisko 6 lat od zakończenia jego obowiązywania.

Prawo do powrotu do służby czynnej zostało ukształtowane na mocy przepisu art. 47 §1 i 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku przepisy wprowadzające - Prawo o prokuraturze (Dz.U. poz. 178 ze zm.). Z uwagi na brak jakiegokolwiek uzasadnienia w projekcie ustawy odnoszącego się do treści tego przepisu, jak również dyskusji podczas posiedzeń komisji w okresie prowadzenia prac legislacyjnych nie pozwala na ustalenie intencji ustawodawcy, poza ogólnymi domysłami, iż przepis ten był ukierunkowany na możliwość powrotu do służby prokuratorów, którzy przeszli w stan spoczynku na skutek własnej decyzji w 2010 roku w oparciu o przepis art. 19 ustawa z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 178, poz. 1375).

Wraz z wejściem w życie powyższej ustawy pojawiła się możliwość zastosowania tej normy także do innych osób, które znajdowały się w dniu 4 marca 2016 roku w stanie spoczynku z przyczyn innych niż zdrowotne. Ustawodawca wprowadzając czasowy przepis wprowadził jednak określone warunki, które w okresie obowiązywania dawały podstawę do powrotu ze stanu spoczynku (do służby czynnej):

- 1) pozostawanie w dniu 4 marca 2016 roku w stanie spoczynku,
- 2) stan spoczynku nie mógł być spowodowany przyczynami zdrowotnymi,
- 3) prokurator złożył wniosek o powrót do służby na poprzednio zajmowane stanowisko,
- 4) wniosek zyskał akceptację Prokuratora Generalnego.

Art. 47 §1 Przepisów wprowadzających Prawo o prokuraturze daje możliwość powrotu (poprzez użycie czasownika „wrócić”), który to powrót był dotychczas możliwy jedynie w tych przypadkach, które nie były związane z wiekiem. Wyłączył zatem tych prokuratorów, którzy odeszli z przyczyn zdrowotnych. Zgodnie z art. 70 §1 Prawa o ustroju sądów powszechnych sędziego (prokuratora) przenosi się w stan spoczynku z powodu choroby lub utraty sił. Przyjmując nawet, że są to względy zdrowotne o których mowa w art. 47 §1 Przepisów wprowadzających Prawo o prokuraturze, to kwestia użycia określenia „odejście” jest w tej mierze w aspekcie legislacyjnym niedostosowane do obowiązujących regulacji. Odejście odnosi się do przejścia w stan spoczynku z uwagi na wiek (art. 69 §1 i 2 Prawa o ustroju sądów powszechnych), aniżeli przeniesieniem, zaś kwestie zdrowotne mają wymiar związany również z wiekiem. Zresztą to również stoi u podstaw formułowania ograniczeń wiekowych do sprawowania funkcji, a także konieczności pozyskania zaświadczenia o stanie zdrowia w sytuacji ubiegania się o wrazenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska po ukończeniu 65 lat.

Na słuszność takiego stanowiska wskazuje również orzeczenie Sądu Okręgowego w Szczecinie (sygn. akt: III K 348/22), w którym sąd uznał, iż prokurator Bogusława Zapaśnik w czasie wnoszenia aktu oskarżenia nie była prokuratorem w stanie czynnym, a tym samym nie mogła wykonywać czynności prokuratora. Nadto, akt (pismo) przywracający Panią prokurator Bogusławę Zapaśnik do służby został wydany i podpisany przez Prokuratora Krajowego, który nie był w tym zakresie upoważniony do działania w imieniu Prokuratora Generalnego.

Aktualność zachowują przy tym ustalenia dotyczące czasowego obowiązywania art. 47 Przepisów wprowadzających Prawo o prokuraturze. Ustawa ta wprowadziła szczególnie tryb powrotu grupy prokuratorów pozostających w stanie spoczynku innych niż zdrowotne.

Norma kompetencyjna do przywrócenia prokuratora pozostającego dotychczas w stanie spoczynku podlega ograniczeniu na płaszczyźnie materialnoprawnej i czasowej. Przekroczenie zakresu temporalnego obowiązywania ustawy wprowadzającej, a więc po 4 maja 2016 r., podlega ocenie co do pozytywnych i negatywnych warunków kwalifikacji walidacyjnej składników porządku prawnego (S. Wronkowska [w:] S. Wronkowska, Z. Ziemiński, Zarys teorii prawa, Poznań 1997, s. 141 i nast.), pozwalających zrelacjonowanie takich przepisów do założeń konstytucyjnych i aksjologii systemu prawnego.

Decyzje Prokuratora Generalnego w zakresie przywrócenia prokuratora do służby w trybie art. 47 podejmowane w okresie od 4 marca 2016 r. do 4 maja 2016 r. w kontekście obowiązywania i stosowania były skuteczne. W ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. Przepisy wprowadzające Prawo o prokuraturze, przepisy w sposób zgodny z zasadami prawidłowej legislacji zakreślały termin na wprowadzenie zmian kadrowych i dostosowanie przepisów do wymogów nowego prawa. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 28 lutego 2008 r. (K 43/07) potwierdził, że „najważniejszym celem ustawy wprowadzającej, poza „odciążeniem” ustawy głównej, by była ona bardziej przejrzysta, jest uchylene niektórych dotychczasowych przepisów, uregulowanie spraw będących w toku, przekazanie

kompetencji, utworzenie instytucji czy uporządkowanie pewnych kwestii zaniedbanych wcześniej przez ustawodawcę, aby stworzyć podstawy do wejścia w życie przepisów ustawy wprowadzanej”.

Wszelkie decyzje władcze jakie zostały podjęte przez Pana prokuratora Dariusza Barskiego od dnia 18 marca 2022 roku do dnia 11 stycznia 2024 roku pozostają w mocy w tym zakresie, w jakim prokurator Dariusz Barski działał na podstawie upoważnienia i w imieniu Prokuratura Generalnego. Natomiast w przypadku samodzielnych rozstrzygnięć podejmowanych przez Prokuratora Krajowego wszelkie kwestie w tym zakresie będą przedmiotem szczegółowej analizy i w zależności od jej wyników będą podejmowane dalsze decyzje.

Należy jednak podkreślić, iż jakiegokolwiek skutki z tym związane nie są wynikiem powyższego działania Prokuratora Generalnego, a wadliwego i bezskutecznego przywrócenia do czynnej służby Prokuratora Dariusza Barskiego przez ówczesnego Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobro. Powyższy błąd jest wyłącznym źródłem i jedyną przyczyną działania Prokuratora Generalnego, które przywróciło stan zgodny z prawem.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/